

УДК 796.06(100)

Кісель Я.

Університет ім. Адама Міцкевича в Познані, Польща

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ПОЛЬЩЕЮ В СПОРТІ

Анотація. Представлений розвиток контактів між Україною та Польщею в галузі однієї з дисциплін легкої атлетики, а саме спортивної ходьби. Розглядається період 1991–2013 рр., тобто з моменту отримання Україною незалежності в 1991 р. Матеріал для публікації узято з офіційних повідомлень організаторів спортивних заходів, бюлетеня Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій, книжкових видань. Звертається увага на той факт, що найсильнішими навчально-тренувальними осередками України та Польщі зі спортивної ходьби є розташовані неподалік одне від одного міста Івано-Франківськ та Мелець. Показано взаємозв'язок між українськими та польськими спортсменами, їх взаємне доповнення у процесі розвитку спортивної ходьби в обох країнах, які сприяють блискучим результатам на міжнародній арені. Описано історію розвитку змагань зі спортивної ходьби, що відбулися у Польщі та Україні.

Ключові слова: спортивна ходьба, Україна, Польща, Мелець, Івано-Франківськ, олімпійці, спортсмени, результати.

Вступ. З моменту отримання Україною незалежності в 1991 році Польща встановила з нею добросусідські відносини. Це стало результатом плідної співпраці у всіх сферах діяльності.

Співпраця між Україною та Польщею в галузі спорту реалізується на підставі «Договору про співробітництво та обміни в галузі фізичної культури та спорту», яку було підписано 10 жовтня 1996 року між Державною адміністрацією у справах фізичної культури і туризму Польщі і Державним комітетом України з фізичної культури і спорту [<http://www.msport.gov.pl/wspolpraca-dwustronna-i-regionalna>]. Вона заохочує фізкультурні організації, спортивні організації та місцеві адміністрації, які відповідають за спорт і фізичне виховання, обох країн до встановлення безпосередніх контактів у галузі фізичної культури та спорту.

Співробітництво у сфері спорту призвело до спільної організації Польщею та Україною фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу UEFA Євро 2012.

Договір про співробітництво, підписаний між нашими державами, допоміг у встановленні партнерських контактів на нижчих адміністративних щаблях.

У даній публікації я ставлю перед собою завдання висвітлити розвиток спортивних контактів між нашими державами у галузі однієї з дисциплін легкої атлетики, а саме спортивної ходьби. Матеріал для публікації узято з офіційних повідомлень організаторів спортивних заходів, бюлетеня Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій, книжкових видань [1].

Результати дослідження та їх обговорення.

Змагання зі спортивної ходьби дуже популярні як в Україні, так і в Польщі. Обидві держави можуть пишатися багатьма видатними спортсменами в галузі спортивної ходьби. Україна – такими як Володимир Степанович Голубничий [5] володар чотирьох олімпійських медалей, у тому числі двох золотих, Микола Якович Смага, Микола Удовенко або розпочавшими свою спортивну кар'єру Оленою Шумкіною, Сергієм Будзою, Андрієм Ковенко і Ігорем Главаном [<http://www.iaaf.org/results/iaaf-world-championships-in-athletics/2013/14th-iaaf-world-championships-4873>].

Польща може пишатися чотириразовим золотим медалістом Олімпійських ігор Робертом Коженювським [4], а також Катажиною Радтке, Томашем Ліпцем,

а також нині виступаючими Гжегожем Судолом, Лукашем Новаком [2].

Так склалося, що найсильніші осередки зі спортивної ходьби України та Польщі знаходяться неподалік один від одного. В Україні це Івано-Франківськ, а в Польщі Мелець, який знаходиться в Підкарпатському воєводстві. Це воєводство має підписану угоду про співробітництво у галузі спорту зі Львівською, Закарпатською, Івано-Франківською областями України.

Контакти в галузі спортивної ходьби між представниками обох держав були встановлені дуже швидко. Вже в травні 1993 року в Мельці відбулися XIII змагання зі спортивної ходьби імені генерала Владислава Сікорського з нагоди 112-ї річниці його народження. У змаганнях взяли участь 62 спортсмени – польських та українських [<http://www.sokol.pl/przegladsokoli/ps14.pdf>].

Польські спортсмени дебютували у змаганнях в Україні 02.10.2005 р., взявши участь у Міжнародному кубку зі спортивної ходьби «Вечірній Івано-Франківськ».

У них стартували представники спортивного клубу «Sokul» з Мельца, у складі якого були майбутні члени польської команди на Олімпійських іграх у Лондоні. Пауліна Бузяк и Рафал Сікора. Це був їхній дебют на міжнародних змаганнях. Обидва прийняли участь у змаганнях зі спортивної ходьби на дистанції 10 км і зайняли кожен у своїй категорії 7-ме місце, досягнувши високих результатів: Пауліна Бузяк (48.37), Рафал Сікора (44.54).

Роком пізніше, 16-го вересня, в селищі Гута Кшешовська, відбувся Чемпіонат Польщі серед дорослих на дистанції 50 км спільно з міжнародними спортивними змаганнями зі спортивної ходьби [http://www.pzla.pl/index.php?_a=2&_id=21]. У цих змаганнях брала участь група спортсменів з України. Її представниці (Евеліна Мамчур, Тетяна Міхальчук) зайняли два перших місця на дистанції 5 км.

У Чемпіонаті України зі спортивної ходьби, який відбувся в Івано-Франківську 01.10.2006 р. взяла участь команда з Підкарпатського воєводства, у складі якої були представники клубів «Sokul» з Мельца, «Resovia» з Жешува і з Братковиць.

27 травня 2007 в Мельці були організовані XXV спортивні змагання імені Сікорського. Серед дорослих на дистанції 10 км Катажина Квока (Resovia) випе-

редила Пауліну Бузяк (Sokol Mielec) і Евеліну Мамчур з Івано-Франківська.

У змаганнях у 2007 році в Івано-Франківську взяла участь команда з Мельця, яка складалася зі спортсменів клубу «Sokol» і з Братковиць. Взявши участь у Чемпіонаті України на дистанції 50 км Давид Вольський, досяг найкращого в історії Польщі результату серед юніорів.

У липні 2008 року в Мельці було організовано спільну навчально-тренувальну групу зі спортивної ходьби для спортсменів з обох країн. До її складу входили спортсмени з «Sokol» Мелець, з Братковиць, Полянці і з Івано-Франківська. Підсумком її тренувань була участь у XXVI спортивному змаганні, присвяченому пам'яті генерала Вл. Сікорського. У найбільш престижній дисципліні спортивної ходьби на дистанції 5 км серед чоловіків переміг Роман Туркалевич з Івано-Франківська, а серед жінок два перші місця зайняли представниці Польщі Пауліна Бузяк з «Sokol» Мелець і Катажина Квока з «Resovia» Жешув, а третьою прийшла представниця Івано-Франківська Евеліна Мамчур [<http://www.hej.mielec.pl/sport2/lekkootletyka/art11,po-memoriale-w-mielcu-rojechali-na-ukraine.html>].

10 грудня того ж року у Вадовіцах Гурних відбулися II змагання в приміщенні з спортивної ходьби з нагоди 260-ї річниці з дня народження Тадеуша Костюшка. На запрошення організаторів у змаганнях взяли участь спортсмени з Івано-Франківська, Україна, а також представники Польщі (Бузяк, Калька), які виступили в головних дисциплінах і спромоглися здобути в них рішучу перемогу. Представники України виграли на дистанції в змаганнях для юніорів: серед молодиків – Олексій Звір, а серед юнаків – Олексій Мельник [<http://www.powiat-mielecki.pl/pl/20/20/art203.htm>].

XXVII Міжнародні змагання, присвячені пам'яті генерала Владислава Сікорського, відбулися в Мельці 14 серпня 2009 року. Представники України традиційно домінували в молодіжних дисциплінах.

7 і 10 жовтня 2009 року в Україні перебувала спортивна команда, яка складалася з членів клубу «UKS» зі Старого Менкіша, Гміна Ляшки. Молодь брала участь у змаганнях з легкої атлетики в Рожнятіві та Івано-Франківську. Найбільш значного результату досяг Радослав Порчак, який зайняв друге місце зі спортивної ходьби на 10 км у змаганнях для юніорів у Івано-Франківську. У цих змаганнях також взяла участь команда з Підкарпатського воєводства на чолі з учасником Олімпійських ігор у Пекіні та Лондоні Рафалом Аугустином. Він виступив на нетиповій для себе дистанції 3 км.

Проведений у Івано-Франківську 10 жовтня 2010 р. Чемпіонат України зі спортивної ходьби на дистанції 50 км приніс найвищі результати у своїй історії (табл. 1). Дуже сильний склад учасників сприяв встановленню рекорду України Сергієм Будзою, учасником Олімпійських ігор у Лондоні та Пекіні. У досягненні такого високого результату йому допомагали олімпійці з Польщі (Федачинський, Сікора) та Сербії – брати Філіпович.

На чолі польської спортивної команди, яка стартувала у 2011 році в Івано-Франківську, був учасник Олімпійських ігор у Пекіні спортсмен з клубу AZS AWF Якуб Єлонек. У ходьбі на 10 км він зайняв друге місце. Переміг представник України Костянтин Пузанов, який поставив свій особистий рекорд: 40:44.00.

У тому ж році вперше представник України взяв участь у найбільших змаганнях зі спортивної ходьби в Польщі, які проводяться щовесни в Занемишлі. Був ним Олексій Мельник, який змагався у ходьбі на дистанції 10 км [<http://flab.cv.ua/oleksij-melnik-sribnij-prizer-mizhnarodnix-zmagan-zi-sportivno%D1%97-xodbi>].

Запроваджені урядами України та Польщі спрощення в перетині кордону між державами призвели до інтенсифікації спортивних контактів.

У міжнародних легкоатлетичних змаганнях на критому стадіоні в Івано-Франківську 7–8.12.2012 взяли участь спортсмени клубу «Темро 5» з Перемишля. Найкращого результату досягла Аліція Гвязда, яка посіла 3 місце в ходьбі на 3000 м.

У міжнародній зустрічі з легкої атлетики, що відбулася в Іллічівську біля Одеси, крім господарів брали участь спортсмени з Польщі, Молдови, Румунії та Сербії. Молодь 1996–1997 р. н. змагалася у всіх легкоатлетичних дисциплінах. Наші спортсменки виступили в дисципліні спортивної ходьби на дистанції 3 км, де перемогла Анджеліка Аугустин з результатом 14:33 [<http://www.mielec.pl/article.php?id=1885>]. У XI міжнародних змаганнях зі спортивної ходьби, які відбулися 20.04.2013 в Занемишлі, знову виступив на дистанції 20 км Олексій Мельник, який прийшов до фінішу десятих, поставивши свій особистий рекорд (1:28:19).

Високою популярністю користувався цикл показових змагань зі спортивної ходьби «International Race Walking Tour». У нього входили чотири заходи, що відбулися в різних країнах: Оломунець (Чехія), Алітус (Литва), Катовіце (Польща), Баццох (Словаччина).

На змаганнях у Катовіцах на дистанції 10 км виступили два представники клубу «Еней» Львів Шварик Юрій і Андрій Ковенко. Андрій Ковенко переміг, досяг-

Таблиця 1

Результати Чемпіонату України зі спортивної ходьби на дистанції 50 км для чоловіків

Ім'я, прізвище	Дата народження	Країна	Результат
Сергій Будза	06.12.1984	Україна	3:54.20
Рафал Федачинський	01.01.1980	Польща	3:55.06
Рафал Сікора	17.02.1987	Польща	3:55.06
Фредрах Філіпович	05.10.1978	Сербія	3:57.22
Юрій Бурбан	18.04.1980	Україна	4:01.33
Ненад Філіпович	05.10.1978	Сербія	4:05.56

нувши результату 39:28, який є його новим особистим рекордом [http://www.pzla.pl/zdjecia/za_lj/2013-09-07-katowice_201309092343.pdf].

В основній класифікації «International Race Walking Tour» перемогли на рівних Давід Томалья (Польща) та Андрій Ковенко (Україна), вони отримали по 31 очку, випередивши словаків: Антона Кучміна (21 очко) и Матея Тотха (22 очки) [http://www.pzla.pl/index.php?a=1&kat_id=4&id=7467].

Відбуваються також зустрічі команд України та Польщі під час великих спортивних заходів, таких як: Кубки Європи або світу, чемпіонатів Європи та світу, в тому числі найбільш значущих – Олімпійських ігор [3].

У 2013 році зустріч команд України та Польщі відбулася вперше у травні під час «Кубку Європи зі спортивної ходьби» в Дудінцях (Словаччина). У командному заліку перемогла Україна, яка завоювала дві срібні медалі (командний залік на 20 км і 50 км серед чоловіків), Польща завоювала дві бронзові медалі на тих же дистанціях. В індивідуальному заліку на кожній дистанції представник України випереджав представника Польщі.

У найважливішому заході з легкої атлетики 2013 року, яким був Чемпіонат світу в Москві, представники обох країн знову зустрілися на доріжках. У цих змаганнях краще показали себе члени Української

команди. Нижченаведена табл. 2 представляє досягнення членів команд України та Польщі на Чемпіонаті світу в Москві в 2013 році.

Висновки:

1. Контакти в галузі спортивної ходьби між Україною та Польщею у всіх вікових категоріях знаходяться на високому результативному рівні.

2. Участь в організованих змаганнях в обох країнах сприяє підвищенню спортивної майстерності в цьому виді спорту.

3. З навчально-тренувальних осередків України та Польщі, які співпрацюють між собою, виходять майбутні члени команд цих країн на Олімпійських Іграх.

4. Бажано було б зробити співробітництво більш щільним з метою поліпшення підготовки спортсменів до участі в Олімпійських іграх у Ріо-де-Жанейро в 2016 році.

5. Високий рівень підготовки спортсменів України і прекрасна організація міжнародних змагань у Івано-Франківську була оцінена Європейською асоціацією легкої атлетики у вигляді визнання організації в 2015 році на XI Кубку Європи зі спортивної ходьби [<http://www.european-athletics.org/news/article=ivano-frankivsk-host-2015-european-cup-race-walking/index.html>].

Таблиця 2

Результати Чемпіонату світу зі спортивної ходьби в Москві (2013 р.)

Місце	Ім'я, прізвище	Країна	Дистанція, км	Результат
4	Ігор Главан	Україна	50	3:40:39
6	Гжегож Судоль	Польща	50	3:41:20
7	Руслан Дмитренко	Україна	20	1:22:14
8	Лукаш Новак	Польща	50	3:43:38
12	Людмила Оляновська	Україна	20	1:30:48
13	Сергій Будза	Україна	50	3:47:36
15	Андрій Ковенко	Україна	20	1:23:46
19	Олена Шумкіна	Україна	20	1:30:48
19	Рафал Аугустин	Польща	20	1:24:03
21	Адриан Блоцький	Польща	50	3:51:00
29	Пауліна Бузяк	Польща	20	1:33:30
30	Іван Лосєв	Україна	20	1:26:32
43	Аґнешка Диг'ач	Польща	20	1:34:42
52	Катажина Квока	Польща	20	1:36:54
55	Ольга Яковенко	Україна	20	1:39:58
	Давід Томалья	Польща	20	DNF
	Іван Банзерук	Україна	50	DQ

Список використаної літератури:

1. Janiak A. *Działalność Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych jako organizacji międzynarodowej* / A. Janiak, J. Kisiel. – PWSZ, Kalisz, 2011. – Zeszyt naukowy nr 24.
2. Kisiel K. *Chyd sportowy. Centralny Ośrodek Sportu / K. Kisiel.* – Warszawa, 2008.
3. Kisiel K. *Struktura szkolenia i organizacji w chodzie sportowym w roku olimpijskim / K. Kisiel, J. Kisiel, A. Janiak.* –2012 :

PWSZ Kalisz, 2013.

4. Matyja D. Encyklopedia gwiazd polskiego sportu / D. Matyja. – Imbir, 2011.
5. Малахов В. Сто великих Олимпийских чемпионов / В. Малахов. – Москва : Вече, 2006.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2013 р.
Опубліковано: 30.12.2013 р.

Аннотация. Кисель Я. Международные контакты между Украиной и Польшей в спорте. Представлено развитие контактов между Украиной и Польшей в области одной из дисциплин легкой атлетики, а именно спортивной ходьбы. Рассматривается период 1991–2013 гг., то есть с момента обретения Украиной независимости в 1991 г. Материалы для публикации взяты из официальных сообщений организаторов спортивных мероприятий, бюллетеня Международной ассоциации легкоатлетических федераций, книжных изданий. Обращается внимание на тот факт, что самыми сильными учебно-тренировочными центрами Украины и Польши по спортивной ходьбе, являются расположенные неподалеку друг от друга города Ивано-Франковск и Мелец. Показана взаимосвязь между украинскими и польскими спортсменами, их взаимное дополнение в процессе развития спортивной ходьбы в обеих странах, которая способствует блестящим результатам на международной арене. Описана история развития соревнований по спортивной ходьбе, которые произошли в Польше и Украине.

Ключевые слова: спортивная ходьба, Украина, Польша, Мелец, Ивано-Франковск, олимпийцы, спортсмены, результаты.

Abstract. Kisiel J. International contacts between Ukraine and Poland in Sports. This article presents the development of relations between Ukraine and Poland in one of the disciplines of athletics, namely race walking. Covers the period 1991–2013, i.e. since Ukraine's independence in 1991. Materials for publication are taken from the official reports organizers of sporting events, the newsletter of the International Association of Athletics Federations, book editions. Attention is drawn to the fact that the most powerful training center in Ukraine and Poland in race walking, are located close to each other Ivano-Frankivsk and Mielec. Shows the relationship between the Ukrainian and Polish athletes and their complementarities in the development of race walking in both countries, which contributes to brilliant results in the international arena. Also describes the history of the development of Race Walking events that occurred in Poland and Ukraine.

Keywords: race walking, Ukraine, Poland, Mielec, Ivano-Frankivsk, Olympians, athletes, results.

References:

1. Janiak A. Działalność Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych jako organizacji międzynarodowej / A. Janiak, J. Kisiel. – PWSZ, Kalisz, 2011. – Zeszyt naukowy nr 24.
2. Kisiel K. Chyd sportowy. Centralny Ośrodek Sportu / K. Kisiel. – Warszawa, 2008.
3. Kisiel K. Struktura szkolenia i organizacji w chodzie sportowym w roku olimpijskim / K. Kisiel, J. Kisiel, A. Janiak. –2012 : PWSZ Kalisz, 2013.
4. Matyja D. Encyklopedia gwiazd polskiego sportu / D. Matyja. – Imbir, 2011.
5. Malakhov V. Sto velikikh Olimpijskikh chempionov [Hundred great Olympic champions], Moscow, 2006. (rus)

Received: 12.11.2013.

Published: 30.12.2013.

Ярослав Кисель, jaroslaw.kisiel@yahoo.com; Университет им. Адама Мицкевича в Познани: ул. Венявского 1, Познань, 61-712, Польша.

Jaroslaw Kisiel, jaroslaw.kisiel@yahoo.com; Adam Mickiewicz University: Venyavskogo 1, Poznan, 61-712, Poland.

